

a helyi klímajavító hatásait sem kell különösképp hangsúlyoznunk.

Sajnos a jelenlegi események azt mutatják, hogy a tűz nem tesz különbséget őshonos és nem őshonos faállomány között. Az elsősorban emberi gondatlanság miatt keletkező tűzfészkek válogatás nélkül pusztítják az idős fehér nyáras–borókás védett természeti területeken álló erdőket és az idős akácokat, fenyveseket.

A szélsőséges időjárási viszonyok és a teljesen kiszáradt erdei növényzet miatt a nagy kiterjedésű, katasztrofális hatású erdőtüzek megelőzésének egyetlen módja az odafigyelés és a tűzvédelmi szabályok betartása!

Erdőtüzek Magyarországon

Magyarországon két fokozottan erdőtűz-veszélyes időszakot különíthetünk el. Az egyik kora tavasszal, hóolvadás után közvetlenül, amikor a kiszáradás előtt elsősorban rét- és tarlóégetések következtében gyullad meg az erdő, elsősorban lombos erdőtelepítésekben és felújításokban okozva igen jelentős károkat.

A második veszélyeztetett időszak a nyári hónapokra esik, amikor a hosszabb csapadéktalanság, forró időjárási viszo-

nyok következtében az erdei avar és tülevélreteg teljesen kiszárad. Ezek az erdőtüzek elsősorban eldobott cigarettacsikkok és a tűzgyújtási tilalom ellenére meggyújtott tábortüzek, nyári gazégetés következtében keletkeznek, elsősorban erdei és fekete fenyves állományokban, valamint idősebb lombos állományokban.

A magyarországi erdőtüzek 99 százaléka emberi tevékenység miatt keletkezik, túlnyomó részben gondatlanság miatt. A klímaváltozás következtében, a korábbinál forróbb nyarakon nem a tüzek száma nő meg jelentősen, hanem a terjedési sebessége és intenzitása. Így jóval nehezebb eloltani, és jóval nagyobb területet érintenek, mint korábban.

A tüzek megelőzése

A tüzek elleni védekezés leghatékonyabb módja a megelőzés, ezért az Erdészeti Igazgatóságnál jelenleg is több erdőtűz-megelőzéssel kapcsolatos projekt van folyamatban.

Még a PHARE program keretében kezdődött meg az erdőtűz információs rendszer kiépítése, mely az Erdészeti Hatóság és a Katasztrófavédelem által gyűjtött erdészeti-, tűzoltási- és tűzmelegelőzési adatokat egyaránt tartalmazza. Egy

projekt keretében a magyar szakemberekkel együtt dolgozó uniós szaktanácsadók segítségével az uniós elvárásoknak megfelelően átdolgoztuk az erdőtüzek megelőzésére vonatkozó jogszabályokat, új erdőtűz-kockázati besorolás készült, valamint elkészült az országos erdőtűz-védelmi terv, amely az egyes szervek feladatait pontosítja, és 2007. végéig elkészülnek a veszélyeztetett megyékre vonatkozó erdőtűzvédelmi tervek is.

A PHARE projekt javaslatait figyelembe véve 2006-ban kezdődött a Forest Focus Erdőtűz-megelőzési program. A projekt célja:

– a magyarországi erdőtűzokok és kockázatok értékelése,

– speciális erdőtűz-kommunikációs stratégia és kommunikációs terv kidolgozása, erdőtűzvédelmi szimbólum keresése,

– célcsoport-specifikus oktatási anyagok és képzési tematikák kidolgozása erdészeti és tűzoltó szakemberek részére.

Közösen, emberi odafigyeléssel a hazai erdőtüzek 99 százalékát tudnánk megelőzni, kérjük segítségük az erdészeti és tűzoltó szakemberek munkáját.

*MGSZH Központ
Erdészeti Igazgatóság*

Hőmérsékleti rekordok fokozták a tűzveszélyt a Földközi-tenger térségében

A rendkívül magas nyári hőmérsékletek, és a száraz, forró szelek lobbanékony kánóccá változtatták a Földközi-tenger térségének egyes tájait. A tűzoltók Dél-Olaszország, Görögország és a Földközi-tenger más vidékein több ezer hektáron 24 órán át dolgoznak szakadatlanul, hogy megfékezzék az embert és a növényzetet fenyegető lángokat – olvasható a FAO Rómában, július 30-án kiadott közleményében.

A FAO adatok szerint, évente körülbelül 50 ezer tűz söpör végig a mediterrán erdőken és más erdős, fás területeken. A Földközi-tenger térségében a tüzek 95 százalékát az ember okozza. Gyújtogatás, hanyagság, különösen az eldobott égő cigaretta, a grillezés és a tábortüzek gondatlan kezelése sok tűz kiváltója.

A FAO megjegyzi, hogy miközben a tűz fontos és széles körben elterjedt eszköze az agrárgazdálkodásnak, az ökológiai folyamatok fenntartásának, a természetben keletkező tüzek hatalmas gazdasági és környezeti károkat okozva, emberek és állatok életét követelve, több millió hektár erdőt és más növényzetet pusztítanak el.

Tűzoltásra minden nyáron közel 30 ezer embert mozgósítanak a Földközi-tenger térségében. Ez a létszám a rendkívül kockázatos években, a fegyveres erők bevonásával, akár 50 ezerre duzzadhat.

A megemelkedett hőmérsékleti értékeken túl a mediterrán vidékeken tapasztalható társadalmi és gazdasági fejlődés – így a vidék elhagyása a lakosság városokba költözésével –, a leletetés, a tűzifa- és takarmánygyűjtés általános visszaeséséhez vezetett, aminek következtében felhalmozódott a rendkívül gyúlékony erdei avar és cserje. Ez pedig a nehezen eloltható hevesebb, és súlyosabb tüzek kialakulásához vezet.

A legtöbb ország rendelkezik olyan törvényekkel, melyek betartásával a tüzek elharapódzása megelőzhető vagy megfékezhető. Sok ország dolgozott ki tűzmelegelőzési programokat vagy terveket, de kevés olyan ország van, amely rendelkezik a jogszabályok érvényesítésének képességével, vagy a programok irányításnak lehetőségével – közölte *Jose-Antonio Prado*, a FAO Erdővagyton Osztálynak igazgatója.

Sokba kerül a tűzoltás

A tüzeket általában kézi működtetésű eszközök vagy gépi berendezések segítségével, szárazföldi tűzoltó alakulatok végzik. A Földközi-tenger térségében a földi tűzoltóerőket gyakran me-revszárnyú repülőgépek, köztük kétél-tű repülőgépek és helikopterek egészítik ki. Becslések alapján, öt mediterrán ország (Portugália, Spanyolország, Franciaország, Olaszország és Görögország) évente több mint 2,5 milliárd eurót fektet a tűzmelegelőzésbe és oltásba. Az összeg 60 százaléka a berendezések, a személyzet és az üzemeltetés költségeire megy el, a fennmaradó részt megelőzési munkálatokra fordítják.

A nevelés, mint megelőzés

A sikeres megelőzés kulcsa – a közszolgálati kampányokat, iskolákat és közösségi csoportokat is bevonó – a tüzekkel foglalkozó, oktató-nevelő programokban rejlik.

Indiában például a közösségekben terjesztett, tudatos odafigyelésre építő projektekkal – több embert vonva be a megelőzési és az oltási munkákba –, egyes régiókban sikerült a tüzek keletkezésének arányát 90 százalékkal csökkenteni.

(ForestPress)